

fogatsúlya, amely a farostlemez fizikai és mechanikai tulajdonságairól tájékoztat, nagyon jó minőséget jelez.

Papírgyártás szempontjából az ugyancsak elvégzett feltérési vizsgálat szerint a vadgesztenyefa a jövőben a lombosfák közé $\frac{1}{10}$ részarányban keverékfának felhasználható. Így már jóelőre gondoskodtunk arról is, hogy az erdőgazdaságoknak ne legyenek értékesítési gondjaik a vadgesztenyefával.

Nem feledkezhetünk meg arról sem, hogy a vadgesztenye-ültetvény dísze az erdőnek. Különösen virágzaskor szép látvány a sötét lombkoronában gyertyaként virító, bokréta alakú virágaival.

Még említésre méltó, hogy a virágairól hordott nektárral és virággporral hozzájárul a közelében elhelyezett méhcsaládok felerősítéséhez.

Az elmondottak a Komárom megyei Gyarmatpuszta 322 ha-os vadaskertjében szerzett tapasztalatokon alapulnak. Ott a múlt század végén telepítettek 22 ha-os vadgesztenye-ültetvényt. A viszonylag nagy, $7\frac{1}{2}$ -os területfoglalású gesztenye tette lehetővé az országos normát többszörösen meghaladó vadállománynak a tölgyújulat károsodása nélkül való fenntartását. Ilyen nagy vedgesztenyés azonban csak vadaskertben indokolt.

Д-р Дь. Холдамф: ПОВЫШЕНИЕ СПОСОБНОСТИ ОХОТНИЧЬИХ УГОДИЙ СОДЕРЖАТЬ БОЛЬШЕ КРУПНЫХ ДИЧЕЙ В ЗИМНЕМ ПЕРИОДЕ

Опыты, полученные на одном из охотничьих угодий размером в 322 га, доказывают, что уменьшение древостоев, дающих желуди, можно пополнить благодаря посадкам каштанаконьского, который следует садить в сети размером 10×10 м и за оградой среди каштанов. Можно садить ель обыкновенную или другие интенсивные породы. Каштан не только заменяет желуди, а в некотором отношении даже имеет преимущество перед ними.

Dr. Holdampf Gy.: DIE ERHÖHUNG DER WINTERLICHEN ÄSUNGSKAPAZITÄT DER HOCHWILDGEBIETE.

Erfahrungen aus einem 322 ha grossen Gatterrevier zeigen, dass die abnehmende Zahl der Mastbäume durch den Anbau der Rosskastanie zweckmässig ausgeglichen werden kann. Die Rosskastanie soll in einem Mindestverband von 10×10 m, hinter Gatter gepflanzt werden. In den Zwischenstreifen kann der Anbau von Weihnachtsbäumen oder sonstiger intensiven Kulturpflanzen erfolgen. Die Frucht der Rosskastanie ist nicht nur ein Ersatz für die Eicheln, sie ist auch in vielen Beziehungen vorteilhafter.

Az időjárás 1966/67. év telén

Az elmúlt tél kezdete enyhe és csapadékos volt az őszi időjárás jellegének megfelelően. Így *decemberben* általában egy-, fél fokkal haladta meg a havi középhőmérséklet a sokévi átlagot. A hónap első napjaiban 8–14 fokos maximumokat mértek. A tél csak karácsony után kezdődött, amikor –4, és –14 fokos minimumok léptek fel.

Az ország keleti felében kiadós csapadék hullott. Így a Tiszántúlon a havi csapadék összege meghaladta a sokévi átlag másfélszeresét, sőt a Sátorhegységben, Polgár és a Körösök térségében a kétszeresét is. A leesett csapadék a sokévi átlagot csak Keszthely, Szombathely és Sopron térségében nem érte el.

A november végi hótakaró dec. 3-ra csaknem mindenütt elolvadt. Majd dec. 6-án először a Dunántúlon újabb havazás kezdődött, s 10-én már az ország keleti részét is hó borította. Azonban ez a hótakaró sem volt hosszú életű. 13-ára már csak a magasabb helyeken és az ország északkeleti részén volt összefüggő hótakaró. Majd ismét havazás indult, s 26-ára az egész országot hó fedte. De a hónap végére a hegyek és az északkeleti országrész kivételével ismét csak hófoltok maradtak. Napfényben csak az ország nyugati fele bővelkedett, ahol 10–20 órával volt több napsütés, mint a sokévi átlag. Keleti felében viszont ennivel kevesebb volt.

Az igazi tél csak *januárban* köszöntött be, de nem kitartóan. A hőmérséklet menetében kb. 5 naponként felmelegedés és lehülés váltogatta egymást. A havi középhőmérséklet azonban 1–2 fokkal a sokévi átlag alatt maradt. A maximális hőmérsékletet 27-én és 30-án mérték +5, +10 fokos értékkel. Az erős lehülés két időszakra összpontosult; 11-én és 19-én, ill. 20-án –12, –25 fokos minimumok fordultak elő.

A havi csapadékösszeg az ország nagy részén elérte vagy meghaladta a sokévi átlagot. Ennél kevesebb esett Nógrád, Heves, Vas és Borsod megyében. A hónap első felében szinte minden nap havazott, s 6-án megindult az általános havazás sokhelyen hófúvással. A többszöri enyhülés miatt azonban a hó végére ismét csak hófoltok maradtak.

A napsütéses órák száma az ország egész területén meghaladta az átlagos értéket.

Hónap	Megnevezés	Magyar- óvár	Keszthely	Szent- gotthárd	Pécs	Budapest	Kalocsa	Szolnok	Miskolc	Kisvárdá	Debrecen	Békés- esaba	Kékestető	
1966. XII.	Havi középhőmérséklet °C	1,5	1,5	0,2	2,5	2,2	1,7	1,3	1,0	-0,6	0,5	1,5	-3,3	
	Eltérés a sokévi átlagtól	+0,9	+0,5	+0,2	+0,9	+0,9	+0,7	+0,8	+1,5	-0,5	+0,2	+0,9	-0,6	
	Abszolút max.	°C	13,5	14,8	13,3	11,6	10,2	11,4	10,3	7,9	9,2	12,4	12,4	3,8
		nap	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	2	2,3
	Abszolút min.	°C	-4,6	-6,2	-13,4	-6,9	-4,5	-7,6	-7,9	-14,3	-14,0	-12,0	-8,6	-9,1
		nap	23	24	27	24	24	1	24	26	24	24	26	17
	Havi csapadékösszeg, mm	59	44	58	61	67	50	61	58	76	71	86	91	
	Eltérés a sokévi átlagtól	+13	-6	+5	+15	+19	+7	+26	+18	+32	+31	+44	+30	
Napsütés havi összege, óra	63	58	—	52	55	—	54	42	33	34	47	53		
1967. I.	Havi középhőmérséklet °C	-1,1	-2,3	-2,9	-1,1	-1,5	-3,1	-4,1	-5,2	-5,3	-4,6	-4,6	-6,1	
	Eltérés a sokévi átlagtól	+0,9	-0,7	-0,4	-0,2	-0,2	-1,5	-1,5	-1,7	-1,8	-1,7	-2,1	-0,4	
	Abszolút max.	°C	10,0	8,3	9,9	10,3	7,1	5,6	5,6	6,3	3,5	5,5	4,3	2,8
		nap	26	30	27	30	27	14,27	2	27	27	27	14	29
	Abszolút min.	°C	-18,5	-19,0	-21,2	-18,7	-12,2	-21,8	-23,4	-17,4	-25,5	-22,8	-20,4	-14,8
		nap	11	11	11	11	11	11	11	19	20	19	20	19
	Havi csapadékösszeg, mm	32	37	26	58	49	48	37	23	38	48	55	71	
	Eltérés a sokévi átlagtól	-1	-3	-15	+17	+7	+10	+8	-9	+3	+13	+24	+21	
Napsütés havi összege, óra	65	108	—	119	75	—	89	80	69	70	90	87		
II.	Havi középhőmérséklet °C	2,0	2,2	1,2	3,3	2,4	1,9	1,8	-1,3	1,4	-0,6	0,4	-3,3	
	Eltérés a sokévi átlagtól	+2,2	+1,6	+1,8	+2,2	+1,6	+1,4	+2,2	-0,2	+2,8	+0,2	+0,8	+0,3	
	Abszolút max.	°C	13,6	18,1	18,6	18,0	14,0	17,6	16,4	9,7	15,5	12,6	15,0	6,6
		nap	27	27	27	27	27	27	27	25	27	27	27	28
	Abszolút min.	°C	-9,5	-9,7	-11,3	-8,7	-6,1	-8,6	-9,3	-12,7	-14,2	-13,7	-9,7	-14,6
		nap	14	13	15	15	13	15,16	13	17	18	17	13	13
	Havi csapadékösszeg, mm	23	21	30	44	30	27	17	24	21	27	28	30	
	Eltérés a sokévi átlagtól	-13	-20	-8	-2	-14	-14	-14	-7	-14	-9	-6	-19	
Napsütés havi összege, óra	25	144	—	130	138	—	121	105	112	108	114	128		

A február havi időjárás az évszakhoz képest enyhe és száraz volt. A hőmérséklet menetében két meleg hullám lépett fel a hó elején és végén. Közülük a hóvégi volt erőteljesebb, amikor a maximum 14—18 fok fölé emelkedett. A két meleghullám között a hónap közepén —9, —14 fokos hideget észleltek. Rendkívül sok volt a napsütés. A napos órák száma mindenütt 40—60 órával haladta meg az átlagot.

A csapadék eloszlása igen szeszélyes képet mutatott. A havi csapadék-összeg az ország tekintélyes részén a sokévi átlag alatt maradt. Csak az ország keleti szögletében, Tiszabecsen mértek 50 mm-t meghaladó csapadékot. Igen kevés csapadék hullott az ország délnyugati részén, valamint Kecskemét-Szeged, Kalocsa-Hódmezővásárhely térségében. A hónap elején fellépő erős meleg hatására a hótakaró általánosan olvadásnak indult. A hónap végére csak a magasabb hegyeken maradt hótakaró.

Országszerte sok szeles nap volt. 21, 22, és 23-án több helyen orkánszerű vihart észleltek.

A fentiekben jellemzett időjárás a különböző erdőgazdasági munkákra az alábbiak szerint hatott. Bár a decemberi időjárás enyhe volt, a kiadós csapadék miatt a *csemetekiemelést* le kellett állítani. Viszont homokos talajú kertekben már február végén folytatni lehetett a munkát. Az ország legtöbb kertjét vastag hótakaró fedte, alatta a csemete jól telelt. Elvértve mégis fordult elő felfagyás az ismétlődő felmelegedés és lehülés hatására.

Hasonló mondható el az *erdőművelési* munkákkal kapcsolatban is. Február második felében már sok helyen megkezdték az erdősítést. Igen kedvező volt az időjárás a tisztítási munkák elvégzésére. Ideális időjárás volt a *kitermelésre*. Ha a januári erős havazás okozott is némi lemaradást, az időszak többi részében azt teljes egészében pótolni lehetett.

Nem mondható el ugyanez a közelítéssel kapcsolatban. Az enyhe, esős decemberben felázott utak, majd a korai olvadás általános lemaradást idézett elő. Az időjárás inkább a fogatos közelítésre volt előnyös.

Az erdővédelem terén az elmúlt tél hatása nem jelentős. Vadkár szórványosan fordult elő, az is inkább kéregrágásban nyilvánult meg ott, ahol huzamos ideig magas volt a hótakaró, vagyis a hegyvidéken. Időjárási kártétel is csak szórványosan fordult elő. Így pl. a Bakonyban és Somogyban néhány 100 m³-es hőtörés volt, a soproni hegyekben pedig a szél kb. 500 m³ lucfenyőt döntött ki.

Kedvezően alakult az időjárás a *vadgazdaság* tekintetében is. Az állomány jól telelt. Elhullás alig fordult elő, az is inkább az ország keleti részén. Ugyanitt bőségesebb etetésről kellett gondoskodni. Az ország többi részén inkább megtakarítás jelentkezett. A Dunántúl egyes területein a kiadós táplálék ellenére kéregrágás, sőt kéreghántás fordult elő. Igen érdekes jelenség volt pl., hogy az északi hegyvidéken február végén megkezdődött a vaddisznók malacozása.

Összegezve megállapítható, hogy az elmúlt tél az erdőgazdálkodás tekintetében kedvező volt. Az ingadozó hőmérséklet viszont nagyobb mérvű nyárfarák fellépését segítheti elő.

Dr. Papp László

Dr. Bitterlich, Walter Hallein-i erdőmestert rendkívüli egyetemi tanárrá nevezték ki a *bécsi Hochschule für Bodenkultur* most felállított erdészeti hozamtani tanszékére. A nálunk relaxkópjáról ismertté vált szakember 1908-ban, Tirolban született, kiváló tanuló volt és 1933-ban fejezte be erdőmérnöki főiskolai tanulmányait. Az osztrák állam-erdészet keretében teljesített szolgálata alatt erdőrendezéssel, erdőgazdálkodással, út-építéssel foglalkozott. Első, a szögszámlálással foglalkozó tanulmánya 1947-ben jelent meg, 1948-ban publikálta az általa kialakított szögszámlálási próba-eljárást. Doktorátust 1949-ben szerzett és 1954 óta mint a Hallein-i állami erdőgondnokság vezetője hivatali teendői mellett élénk tudományos munkát is fejtett ki. A szögszámláló-próbára vonatkozó tudományos közleményei a világirodalomban élénk visszhangot váltottak és váltanak ki ma is.

(Allgemeine Forstzeitung, 1967. 2. sz. — Ref.: Jérôme R.)